

Pynterne laa Polarisen kun 1 Kvartmil fra Land, og Farvandet langs Kysten var opfyldt af Skodser med snævre Kanaler imellem. Fra Point Barrow strakte Iskanten sig mod sydvest og senere i vestlig Retning. Udfør Ice-cape tabtes Iskanten af Sigte. Fra Beringshavet foreligger ingen Efterretninger.

Aarets vigtigste Begivenheder i de arktiske Egne er: Nordvestpassagens endelige Fuldførelse ved Roald Amundsen og Opnaelsen af den højeste hidtil naaede Bredder ved Mr. Peary ($87^{\circ} 6' N.$ Br. den 21. April 1906).

Vinteren 1905—06 var forholdsvis mild over Spitzbergen, Barents-Sø og Kara Hav, men streng over hele Grønland og arktisk Amerika. Isforholdene var i Analogi hermed gunstige i de evropæisk-arktiske Farvande og ugunstige i de amerikansk-arktiske. Omkring Spitzbergen var Isforholdene ligeledes gunstige. I Grønland Hav var Isbæltet bredere end sædvanlig, og strakte sig paa Nordøstkysten af Grønland længere til Søs end sædvanlig. Ved Angmagsalik var Isforholdene ualmindelig ugunstige, derimod var Islands Kyster isfri hele Aaret undtagen fra Slutningen af April til Begyndelsen af Juni, da Drivisen naaede til Skagestrands Bugt. I Nordatlantehavet mødtes der paa Grønlandsruten i April paa $58^{\circ} N.$ Br. Drivisen saa østligt som til 39° vestlig Lgd., hvilket er ret ualmindeligt. Paa Amerikaruten var der i Vinteren 1905—06 ingen Standsning i Isfjældforekomsten, men denne var saa til Gengæld i Sommeren 1906 langt mindre end sædvanlig. Udenfor Labrador fandtes mere Drivis end sædvanlig. I Hudsonstræde- og bugt var Isforholdene ret normale, dog var Strædet ikke isfrit før Midten af August. I Davisstrædet var der isfrit i de $2\frac{1}{2}$ første Maaneder af 1906. I den vestlige Del af Davisstrædet optraadte Vestisen i store Mængder. I Baffinbugten medførte den strenge Vinter i 1905—06 og uheldige Vindforhold, at Isforholdene i Melvillebugten var ugunstige i Sommeren 1906 end i en Aarrække. Isforholdene i 1906 giver Anledning til at vente i 1907 ret gunstige Isforhold langs Grønlands Kyster og mindre gunstige omkring Labrador og New Foundland. Den største Del af Værket optages af en Del Detailoplysninger om Nordpolarfarvandene i 1906.

Ole Olufsen.

Arkeologiska Undersökningar i Perus och Bolivias Gränstrakter. 1904—1905 af Erland Norden-skiöld. Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Handlingar. Band 42, Nr. 2.

Den bekendte Sydamerikaforsker Erland Norden-skiöld har i ovennævnte Værk atter ydet et værdifuldt

Bidrag til Kendskabet om Indianernes Kulturstandpunkt og Historie i Peru og Bolivia. Med Rette gør Forf. i Indledningen opmærksom paa, at de store Rekognosceringsrejsers Tid i Sydamerika er forbi, og at man nu maa begynde paa Detailundersøgelserne. Man kunde føje til, at de store Rekognosceringsrejser ogsaa burde være forbi i andre Verdensdele, hvor vi nu kun har Nytte af Detailundersøgelser og Monografier. Det Omhvorpaa E. N. har gjort sine arkæologiske Undersøgelser, ligger imellem 68° — 71° V. Lgd. Grw. og 14° — 15° S. Br. Det er Dele af Provinserne Sandia og Caravaya i Peru samt Provinserne Caupolican i Bolivia, hvorom først gives en geografisk og historisk Oversigt og derefter en detailleret Beskrivelse af Udgravninger og Grave samt af de i og ved Gravene fundne Genstande. Heraf er navnlig de saakaldte Topos, de Naale som Indianerkvinderne bruger til at sammenhefte deres Shawler med, af stor Interesse. Et særligt Afsnit er helliget Stenredskaberne, som endnu anvendes af de Indfødte som hos os i Stenaldertiden; de af Forf. fundne Stenøkser var af Diabas og Morterne af Diabas og Kvarsit. Endvidere omtales Helleristninger, Bjergmalinger og forskellige Lervarer (af de sidste findes gode Samlinger bl. a. i Trocaderomuseet i Paris). Værket, der bestaar af 66 Sider i Kvart, er forsynet med talrige Illustrationer og 6 Tavler med særdeles smukke Gengivelser af Gravkamre, Stenredskaber o. s. v.

Ole Olufsen.

Élisée Reclus: Les Volcans de la Terre. Premier Fascicule. Société belge d'Astronomie, de Météorologie et de Physique du Globe. 1906.

De faa Aar af det tyvende Aarhundrede, der er forløbne, har udmærket sig ved en usædvanlig livlig Virksomhed af Kræfterne i Jordens Indre. De store, ødelæggende Vulkanudbrud paa de vestindiske Øer Martinique og St. Vincent, de omtrent samtidige Udbrud i Mellem-Amerika og Mexico, Udbruddet paa den japanske Ø Tori-Shima og Vesuvs voldsomme Udbrud ifjor, samt de talrige ødelæggende Jordskælv, der har ramt de forskelligste Egne af Jorden, synes at vise os, at vi maa være komne ind i en Periode, hvor Jord-Indret er kommen i Uro, og hvor de tektoniske Kræfter atter søger at bringe Stabilitet tilveje i Jordskorpen. De mange Katastrofer har vakt en stedse voksende Interesse, saa stor som man kun sjældent ser den udenfor Fagmændenes snævre Kres, for de vulkanske Fænomener og for Jordskælvne. Det var derfor meget à propos, at det belgiske Selskab for Astronomi, Meteorologi og Jordklodens

Fysik i November 1903 bestemte sig til at overdrage den bekendte franske Geograf Elisée Reclus at udgive en Haandbog om Jordens Vulkaner; af denne foreligger nu det første Hefte, 167 Sider stort.

Heftet omfatter Vulkanerne i Iran, Armenien, Syrien, Lille Asien og Kaukasus. Hvert af disse Lande behandles i et særligt Afsnit, der indledes med en meget instruktiv Beskrivelse af vedkommende Lands geografiske Forhold. Derefter skildres de vulkanske Omraader, mere eller mindre udførligt i Forhold til deres Vigtighed; der omtales dog kun de Omraader, der har haft Udbrud efter Tertiærtidens Begyndelse. Som „udslukte“ Vulkaner betragtes de, der ikke har haft Udbrud i den historiske Tid, selv om den hændende, vulkanske Virksomhed endnu aabenbarer sig i Fumaroler, varme Kilder eller ved ikke-tektoniske Jordskælv. Hvert Afsnit sluttes med en udførlig Literaturfortegnelse, der omfatter saavel Bøger og Afhandlinger som Kort over den paagældende Egn, hvilket er meget nyttigt for den, som vil gøre et specielt Studium af den.

I Kapitlet om Iran knytter Hovedinteressen sig til den berømte, 6080 Meter høje, persiske Vulkan Demavend, 75 Km. Syd for det kaspiske Hav, fra hvilken der stadig sker Damperruptioner med Udslyngning af Aske og vulkanske Bomber.

I Kapitlet om Armenien læser man med Fornøjelse bl. a. Skildringen af den bekendte Dobbeltvulkan Ararat eller Masis, som Armenierne kalder den, hvis højeste Tinde bærer et Krater, som er fyldt af Is og Sne, medens den lavere Tindes Krater er snefrit om Sommeren. Ogsaa Skildringerne af Bingöl-dagh, „Bjærgene med de Tusind Kilder“ og af Nimrud-dagh, der er opkaldt efter den fra Bibelen bekendte Nimrod, er interessante.

I Kapitlet om Syrien fængsles man mest af de vulkanske Forhold ved Jordan Flodens ejendommelige Dal, som efter Reclus's Mening sidst har staaet i Forbindelse med Middelhavet over Esdraelon Sletten, der er lavere end de laveste Steder mellem det døde Hav og Bugten ved Akaba.

I Kapitlet om Lille Asien knytter Hovedinteressen sig til Skildringen af de vulkanske Fænomener ved det ægæiske Hav og ved Marmara Havet.

I Kapitlet om Kaukasus omtales Vulkanerne Elbruz (5646 M. høj), der er Kaukasus's højeste Top, og den 5043 høje Kazbek ved Darjal-Passagen, Egnen ved Pjætigorsk med de varme Mineralkilder, Nafta-Egnene mellem Balakhany og Sabuntchy Nordøst for Baku og Bibi-Eibat Sydvest for Baku, og de mærkelige Dyndvulkaner, der især forekommer paa Halvøen Apsheron ved det kaspiske Hav og paa Halvøerne Kertsh og Taman

paa begge Sider Indløbet til det Asovske Hav. Dyndvulkanerne paa Taman har været i Virksomhed i den første Tredjedel af det nittende Aarhundrede,

Bogen er helt igennem interessant, og Forfatterens ansete Navn borger for, at den i alle Retninger er saa god og paalidelig, som det overhovedet er muligt at gøre den. Den er illustreret med en Del Kort og Profiler. Nogle flere Kort vilde maaske være ønskelige, men man kan hjælpe sig med Stielers Atlas, paa hvilket de fleste af de i Bogen forekommende Navne findes. Med Interesse imødeser man de følgende Hefter, der bl. a. vil give Beskrivelser af Vulkanerne i Italien, paa Japan og Sundaøerne og i Vestindien.

Victor Madsen.

Natives of Australia by N. W. Thomas. London.

Archibald Constable and Company, Ltd. 1906.

Oktav 256 S. med 32 Illustr. og et Oversigtskort.

Dette Værk omfatter en samlet Oversigt over Jordens mest primitive Folk, de australske indfødte, som i en nærmere eller fjærnere Fremtid rimeligvis helt vil forsvinde fra Jorden som Følge af deres Sammenstød med den europæiske Civilisation. Ethvert Bidrag til Kendskabet om disse Naturfolk er derfor meget ønskeligt. Forfatteren har gjort sig det til Opgave at give en, som man vil sige, endelig samlet Fremstilling af Australiernes Sprog og Etnografi og har saavidt kan ses benyttet med Skønsomhed de Kilder, der findes om dette Emne, saaledes at Bogen kan betragtes som en paalidelig Vejleder; dog kunde Literaturfortegnelsen nok have været noget fyldigere. Meningen med Bogen har vel været at gøre Stoffet tilgængeligt for enhver dannet Læser, og dette er i høj Grad lykkedes Forfatteren, saaledes at den sikkert vil vinde Udbredelse imellem den desværre alt for snævre Kres, som interesserer sig for Jorden, og hvad der rører sig paa den. Den er skrevet i et let læseligt Sprog og forsynet med gode Illustrationer. Den er delt i to Kapitler, der giver først en kort geografisk Beskrivelse af Australien, hvorefter følger de Indfødtes Udseende, Sprog, Kunst, Viden, Redskaber, Fødemidler, Adspredelser, Love, sociale Organisationer, Giftermaal, Ceremonier, Begravelser, Religion, Trylle væsen, Myter, Æventyr o. s. v. Værket, der er andenhaands Arbejde, indeholder intet nyt ud over hvad vi i Forvejen ved, men man maa være Forfatteren taknemlig for, at han har samlet her alt væsentligt i sin Bog, der for Etnografer af Fag ogsaa bekvemt kan benyttes som Haandbog.

Ole Olufsen.